YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)
19 päivänä helmikuuta 2002 *

Asiassa C-295/00,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään E. Traversa ja B. Mongin, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Italian tasavalta, asiamiehenään U. Leanza, avustajanaan avvocato dello Stato G. De Bellis, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Italian tasavalta ei ole noudattanut palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta jäsenvaltioiden väliseen meriliikenteeseen sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

maiden väliseen meriliikenteeseen 22 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4055/86 (EYVL L 378, s. 1) 1 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on pitänyt voimassa maksun, joka kannetaan Genovan, Napolin ja Triesten (Italia) satamissa sellaisilta matkustajilta, jotka saapuvat muista jäsenvaltioista ja kolmansista valtioista tai ovat matkalla näihin valtioihin, kun taas jäsenvaltion alueella sijaitsevien satamien välisestä kuljetuksesta tällaista maksua ei kanneta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: kolmannen jaoston puheenjohtaja F. Macken sekä tuomarit C. Gulmann ja J.-P. Puissochet (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: S. Alber,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 25.10.2001 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 1.8.2000 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Italian tasavalta ei ole noudattanut palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta jäsenvaltioiden väliseen meriliikenteeseen sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden väliseen meriliikenteeseen 22 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4055/86 (EYVL L 378, s. 1) 1 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on pitänyt voimassa maksun, joka kannetaan Genovan, Napolin ja Triesten (Italia) satamissa sellaisilta matkustajilta, jotka saapuvat muista jäsenvaltioista ja kolmansista valtioista tai ovat matkalla näihin valtioihin, kun taas jäsenvaltion alueella sijaitsevien satamien välisestä kuljetuksesta tällaista maksua ei kanneta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan 1 kohdassa säädetään, että "vapaus tarjota jäsenvaltioiden välisiä merikuljetuspalveluja sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiä meriliikenteen alan palveluja koskee jäsenvaltioiden kansalaisia, jotka ovat muusta jäsenvaltiosta kuin se, jolle palvelut on tarkoitettu".

3 Meriliikenneoikeuksien ja -maksujen tarkistamisesta 9.2.1963 annetussa Italian laissa nro 82/1963 (Gazetta Ufficiale di Repubblica Italiana (GURI) nro 52, 23.2.1963; jäljempänä laki nro 82/1963) säädetään erityisestä Genovan, Napolin ja Triesten satamissa laivaan nousevilta ja maihinnousevilta matkustajilta kannettavasta maksusta. Maksun suuruus vaihtelee matkustusolojen mukavuuden ja matkakohteen mukaan, ja maksu kannetaan periaatteessa kaikilta matkustajilta.

4 Lain nro 82/1963 32 §:n d kohdan mukaan kyseistä maksua ei kuitenkaan kanneta sellaisilta matkustajilta, "jotka ovat matkalla toiseen kansalliseen satamaan tai jotka saapuvat toisesta kansallisesta satamasta". Italian merenkulkulain 224 §:ään tehtiin muutos 30.12.1997 annetun asetuksen nro 457, joka muutettiin 27.2.1998 annetulla lailla nro 30/1998 laiksi (GURI nro 49, 28.2.1998), 7 §:llä, jossa annettiin muissa jäsenvaltioissa kuin Italian tasavallassa rekisteröidyille laivoille oikeus kuljettaa matkustajia Italian satamien välillä, ja tämän muutoksen jälkeen maksua koskeva vapautus on koskenut sekä näitä laivoja että italialaisia laivoja.

Oikeudenkäyntiä edeltänyt menettely

5 Komissio ilmoitti 20.1.1998 päivätyllä virallisella huomautuksella Italian tasavallalle, että maksujen kantaminen Genovan, Napolin ja Triesten satamissa sellaisilta matkustajilta, jotka saapuvat muista jäsenvaltioista ja kolmansista valtioista tai ovat matkalla näihin valtioihin, kun taas jäsenvaltion alueella sijaitsevien satamien välisestä kuljetuksesta tällaista maksua ei kanneta, loukkaa asetuksen N:o 4055/86 1 artiklassa vahvistettua palvelujen tarjoamisen vapauden periaatetta.

6 Italian tasavallan ja komission välillä käydyn kirjeenvaihdon jälkeen komissio lähetti 14.12.1998 Italialle perustellun lausunnon, jossa se kehotti kyseistä jäsenvaltiota toteuttamaan lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta.

7 Koska komissiolle ei ole toimitettu sellaista lainsäädäntöä koskevaa muutosta, jolla Italian viranomaisten esittämällä tavalla lain nro 82/1963 säännökset olisi saatettu asetuksen N:o 4055/86 mukaisiksi, se on nostanut nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

Asiakysymys

8 Italian hallitus ei kiistä komission väitettä. Se huomauttaa, että väitteessä tarkoitetun syrjinnän lopettamisen edellyttämät säännökset on otettava vuoden 2001 talousarviolakiin.

9 On muistettava, että asetuksessa N:o 4055/86, jonka oikeudellinen perusta on EY:n perustamissopimuksen 84 artiklan 2 kohta (josta on muutettuna tullut EY 80 artiklan 2 kohta), säädetään EY:n perustamissopimuksen 59 artiklassa (josta on muutettuna tullut EY 49 artikla) määrätyn palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta meriliikenteen alalla. Yhteisöjen tuomioistuin on myös antanut tämänsuuntaisen ratkaisun katsoessaan, että kyseisen asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa määritellään olennaisesti samoin sanoin kuin perustamissopimuksen 59 artiklassa, ketkä voivat käyttää jäsenvaltioiden välisten sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisten merikuljetuspalvelujen tarjoamisen vapautta (asia C-38/93, komissio v. Ranska, tuomio 5.10.1994, Kok. 1994, s. I-5145, 10 kohta; Kok. Ep. XVI, s. 225).

10 Kaikkien sellaisten kansallisten säännöstöjen soveltaminen, joiden vaikutuksesta jäsenvaltioiden välinen palvelujen tarjoaminen muodostuu vaikeammaksi kuin puhtaasti jäsenvaltion sisäinen palvelujen tarjoaminen, on kuitenkin ristiriidassa perustamissopimuksen 59 artiklassa vahvistetun vapauden kanssa (em. asia komissio v. Ranska, tuomion 17 kohta).

11 Näin ollen jäsenvaltioiden väliselle merikuljetuspalvelujen tarjoamiselle asetettavat edellytykset eivät saa olla tiukemmat kuin ne, joita vastaavien palvelujen tarjoamiselle asetetaan sen tapahtuessa valtionsisäisesti (em. asia komissio v. Ranska, tuomion 18 kohta).

12 On lisäksi muistettava, että arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan, on otettava huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se on perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä (ks. mm. asia C-147/00, komissio v. Ranska, tuomio 15.3.2001, Kok. 2001, s. I-2387, 26 kohta).

13 Esillä olevassa asiassa on selvää, että Italian tasavalta ei ole toteuttanut perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämiä toimenpiteitä asetetussa määräajassa, eikä tätä ole myöskään kiistetty.

14 Näin ollen on todettava, että Italian tasavalta ei ole noudattanut asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on pitänyt voimassa maksun, joka kannetaan Genovan, Napolin ja Triesten satamissa sellaisilta matkustajilta, jotka saapuvat muissa jäsenvaltioissa ja kolmansissa valtioissa olevista satamista tai ovat matkalla näihin satamiin, kun taas kahden jäsenvaltion alueella sijaitsevien satamien välisestä kuljetuksesta tällaista maksua ei kanneta.

Oikeudenkäyntikulut

15 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut, että Italian tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja koska Italian tasavalta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Italian tasavalta ei ole noudattanut palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta jäsenvaltioiden väliseen meriliikenteeseen sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden väliseen meriliikenteeseen 22 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4055/86 1 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on pitänyt voimassa maksun, joka kannetaan Genovan, Napolin ja Triesten (Italia) satamissa sellaisilta matkustajilta, jotka saapuvat muissa jäsenvaltioissa ja kolmansissa valtioissa olevista satamista tai ovat matkalla näihin satamiin, kun taas kahden jäsenvaltion alueella sijaitsevien satamien välisestä kuljetuksesta tällaista maksua ei kanneta.**

2) **Italian tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Macken Gulmann Puissochet

Julistettiin Luxemburgissa 19 päivänä helmikuuta 2002.

R. Grass

kirjaaja

F. Macken

kolmannen jaoston puheenjohtaja